

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

NASJONALE TURISTVEGER

**De tre nasjonale turistvegene i
Fjordvegregionen**

Vik i Sogn, 08.05.18

Trine Kanter Zerwekh

I en verden hvor alt skal være effektivt og strømlinjeformet finnes det fortsatt veier som ikke bare har som hensikt å ta deg raskest til målet.

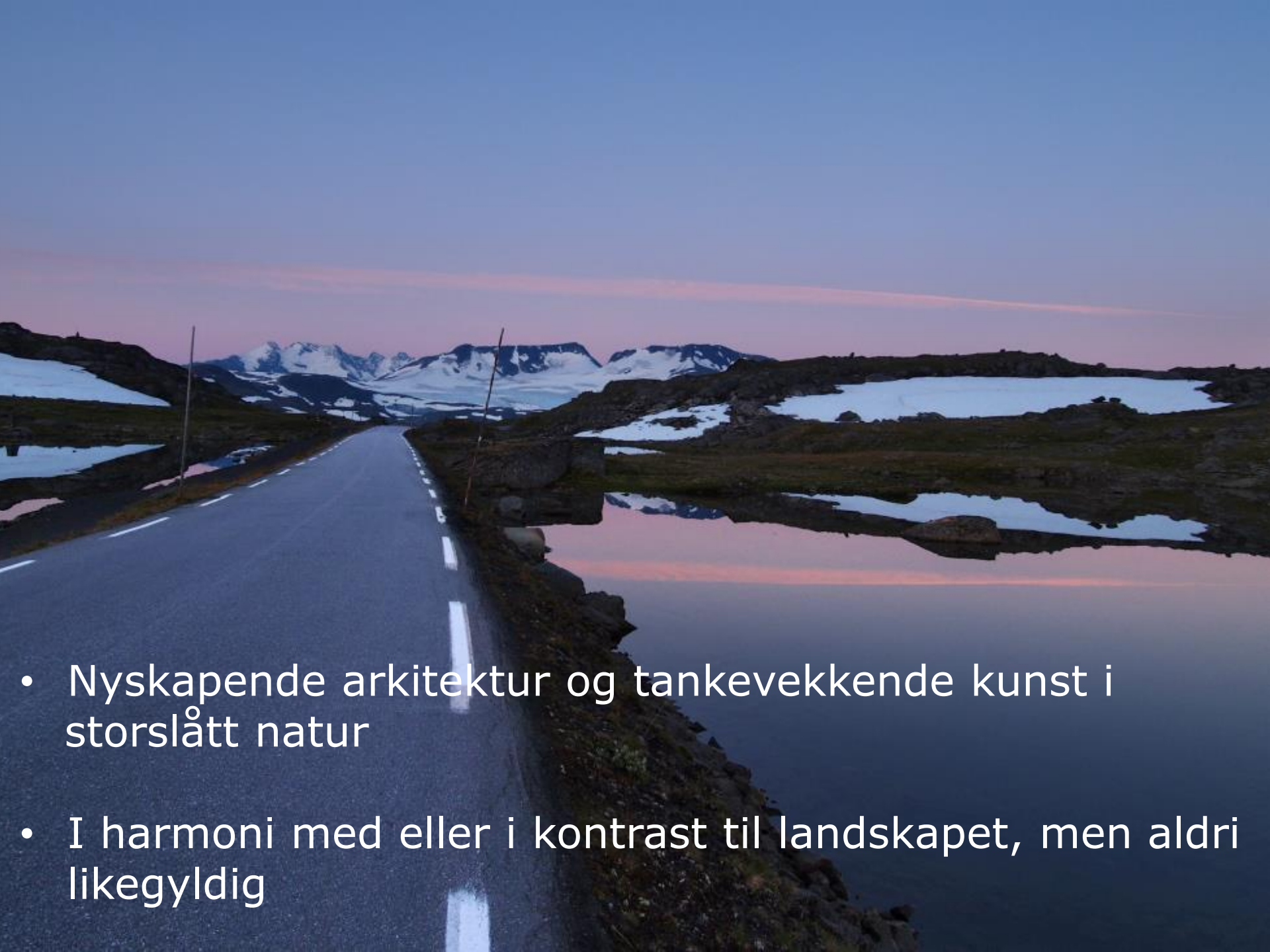
Heldigvis.

AGENDA

- Bakgrunn/hensikt
- Eks. fra Ryfylke, Hardanger og Gaularfjellet, og planer videre
- Effekter - undersøkelser om verdiskaping og næringsutvikling
- Forventninger til det lokale
- Spørsmål/diskusjon

- Nyskapende arkitektur og tankevekkende kunst i storslått natur
- I harmoni med eller i kontrast til landskapet, men aldri likegyldig

SPOR FRA VÅR TID

- Natur
- Arkitektur
- Kunst
- Historie

Nasjonalt attraksjon med internasjonalt gjennomslag

Vegvesenets bruk av arkitektur bidrar til å bygge landets omdømme. Norge framstår som en spennende design- og arkitekturnasjon

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Norges største reiselivssatsing noensinne

Hensikt:

- Styrke Norge som reisemål i den internasjonale konkurransen om turistene

Mål:

- Bidra til økt næringsutvikling og bosetting i distriktene

18 utvalgte

Havøysund

Varanger

Tromsø

Senja

Andøya

Lofoten

Bodø

Helgelandskysten

Trondheim

Atlanterhavsvegen

Geiranger - Trollstigen

Gamle Strynefjellsvegen

Rondane

Sognefjellet

Gaularfjellet

Valdresflye

Aurlandsfjellet

Bergen

Hardanger

Hardangervidda

Ryfylke

Oslo

Stavanger

Jæren

Larvik

Kristiansand

Alle status, men ulike stadier
Høy kvalitet i alle ledd

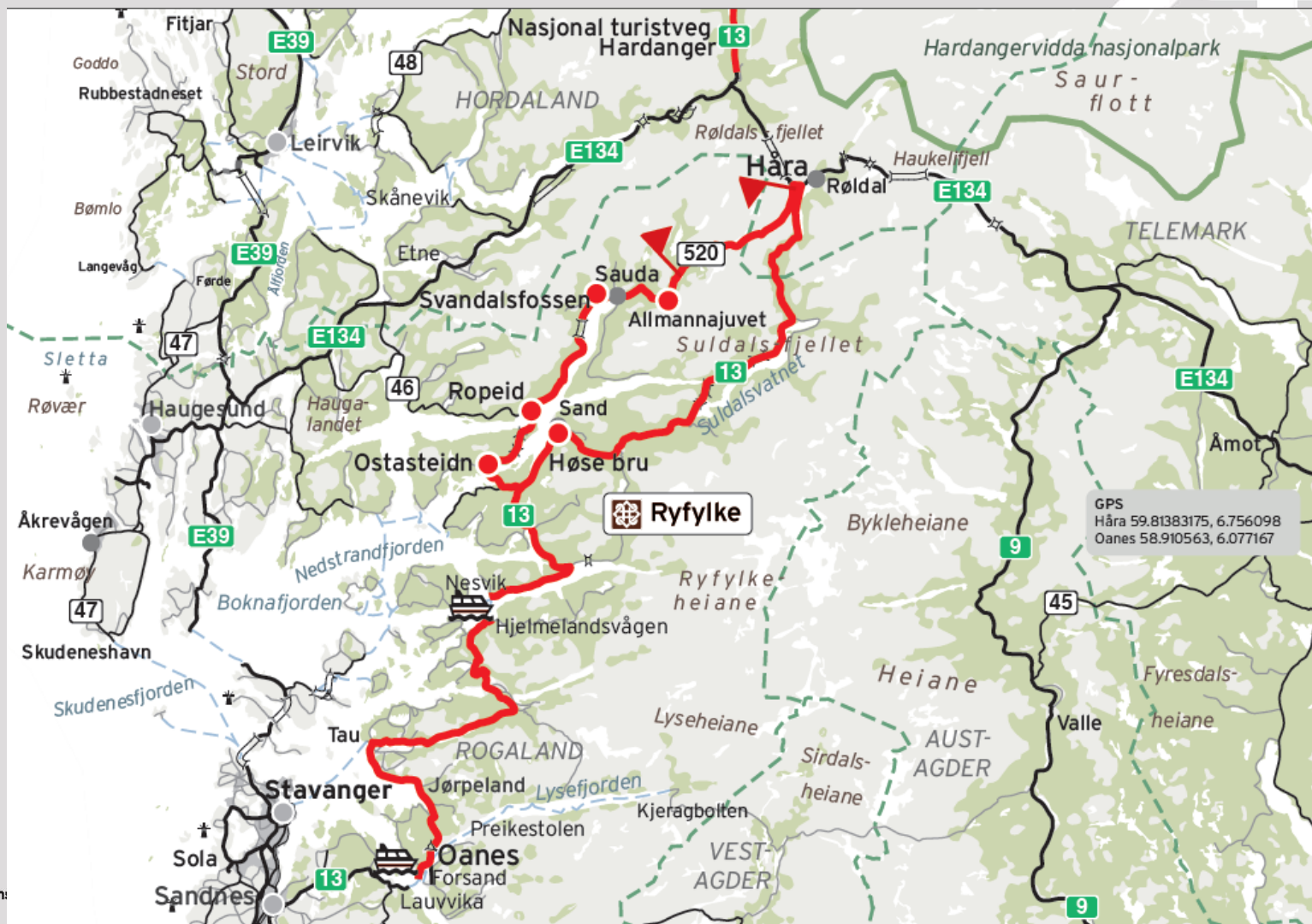
Nasjonal turistveg

HELGELANDSKYSTEN

Ryfylke

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg
RYFYLKE

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg
RYFYLKE

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Hardanger

Nasjonal turistveg
HARDANGER

Nasjonal turistveg
HARDANGER

Nasjonal turistveg
HARDANGER

Nasjonal turistveg

HARDANGER

Nasjonal turistveg

HARDANGER

Nasjonal turistveg

HARDANGER

Nasjonal turistveg

HARDANGER

Nasjonal turistveg

HARDANGER

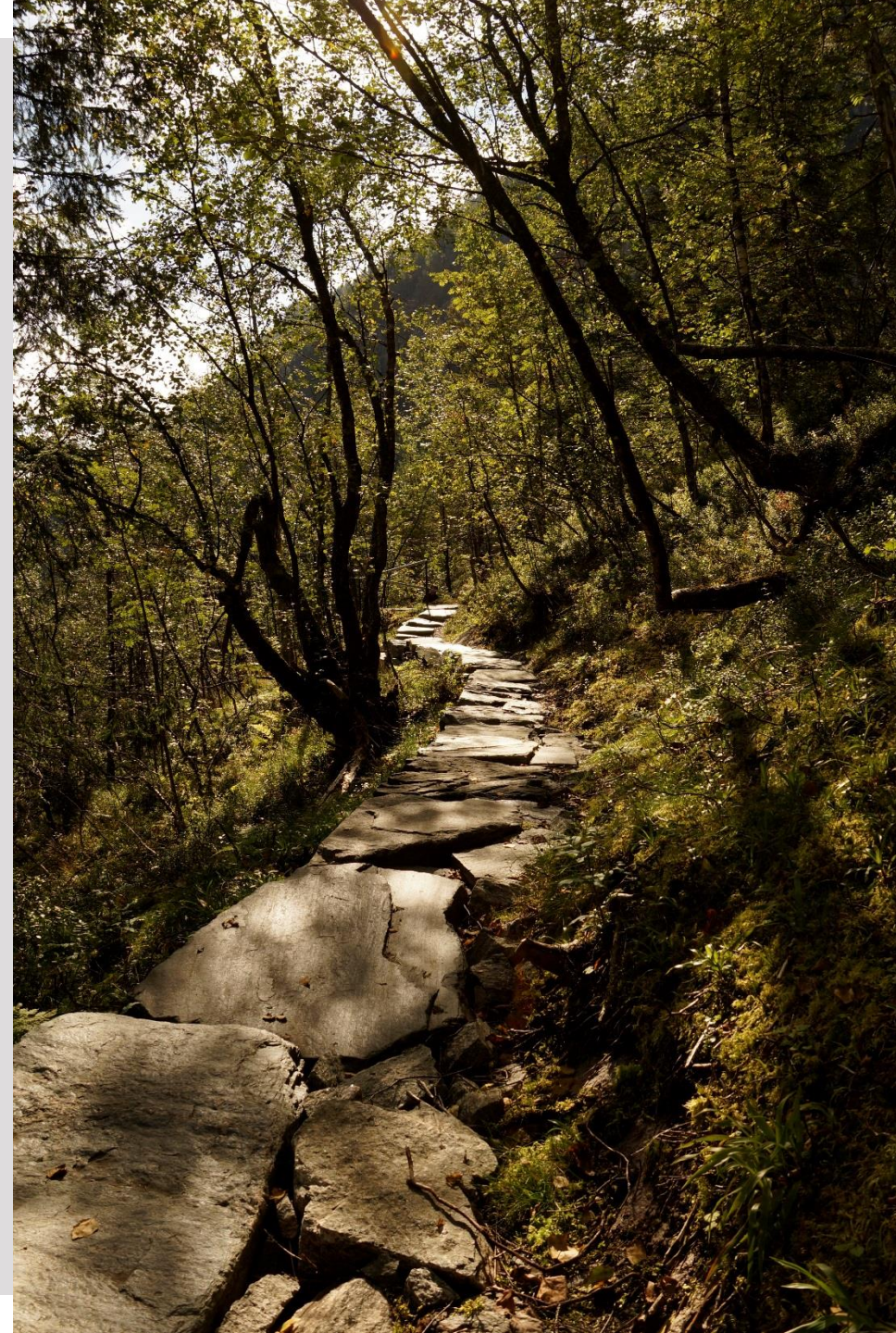

Nasjonal turistveg

HARDANGER

Nasjonal turistveg

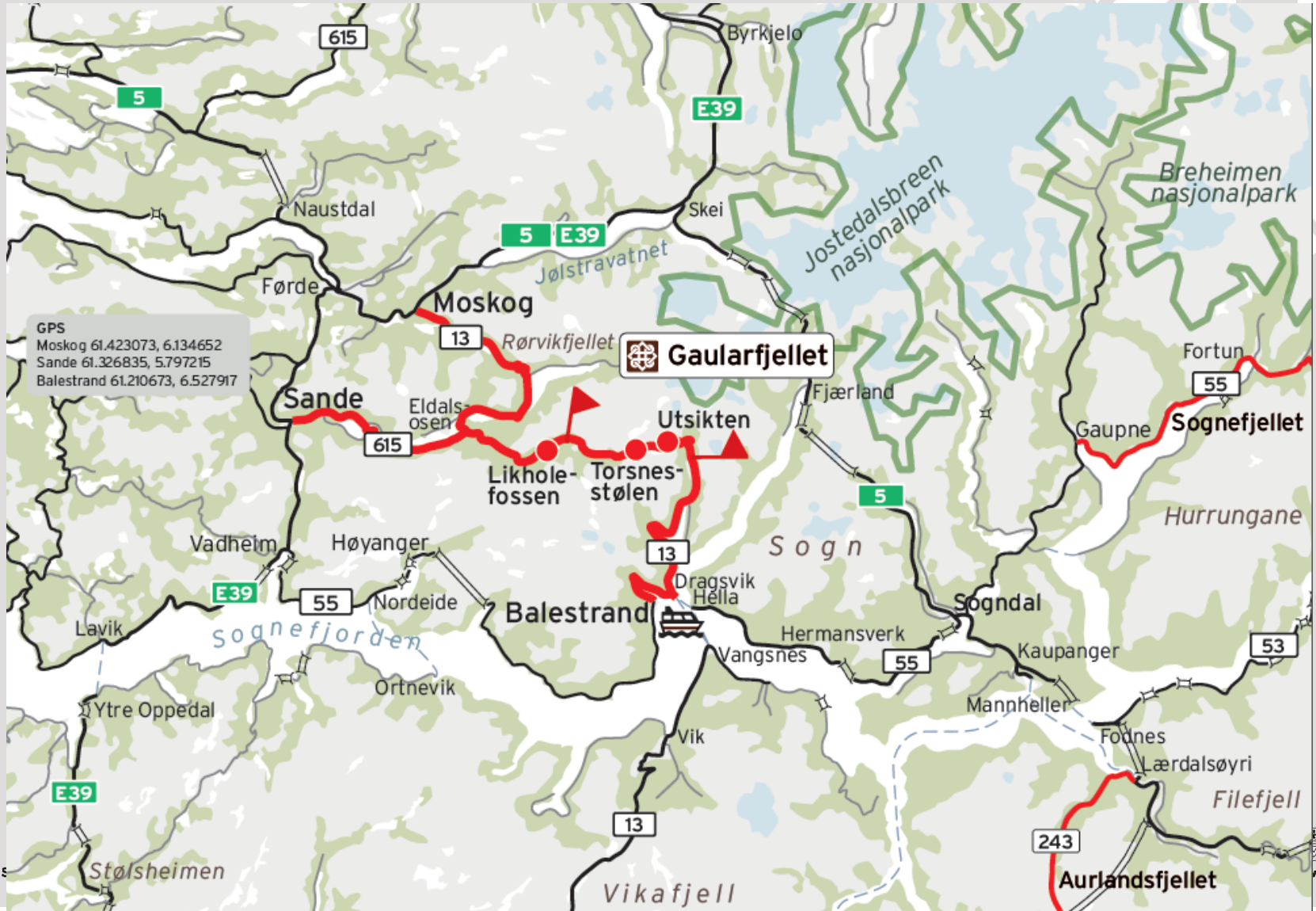
HARDANGER

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Gaularfjellet

Nasjonal turistveg

GAULARFJELLET

Nasjonal turistveg

GAULARFJELLET

FOSSESTIEN

Nasjonal turistveg

GAULARFJELLET

Nasjonal turistveg
GAULARFJELLET

Nasjonal turistveg

GAULARFJELLET

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Norsk Reiselivsmuseum, Balestrand

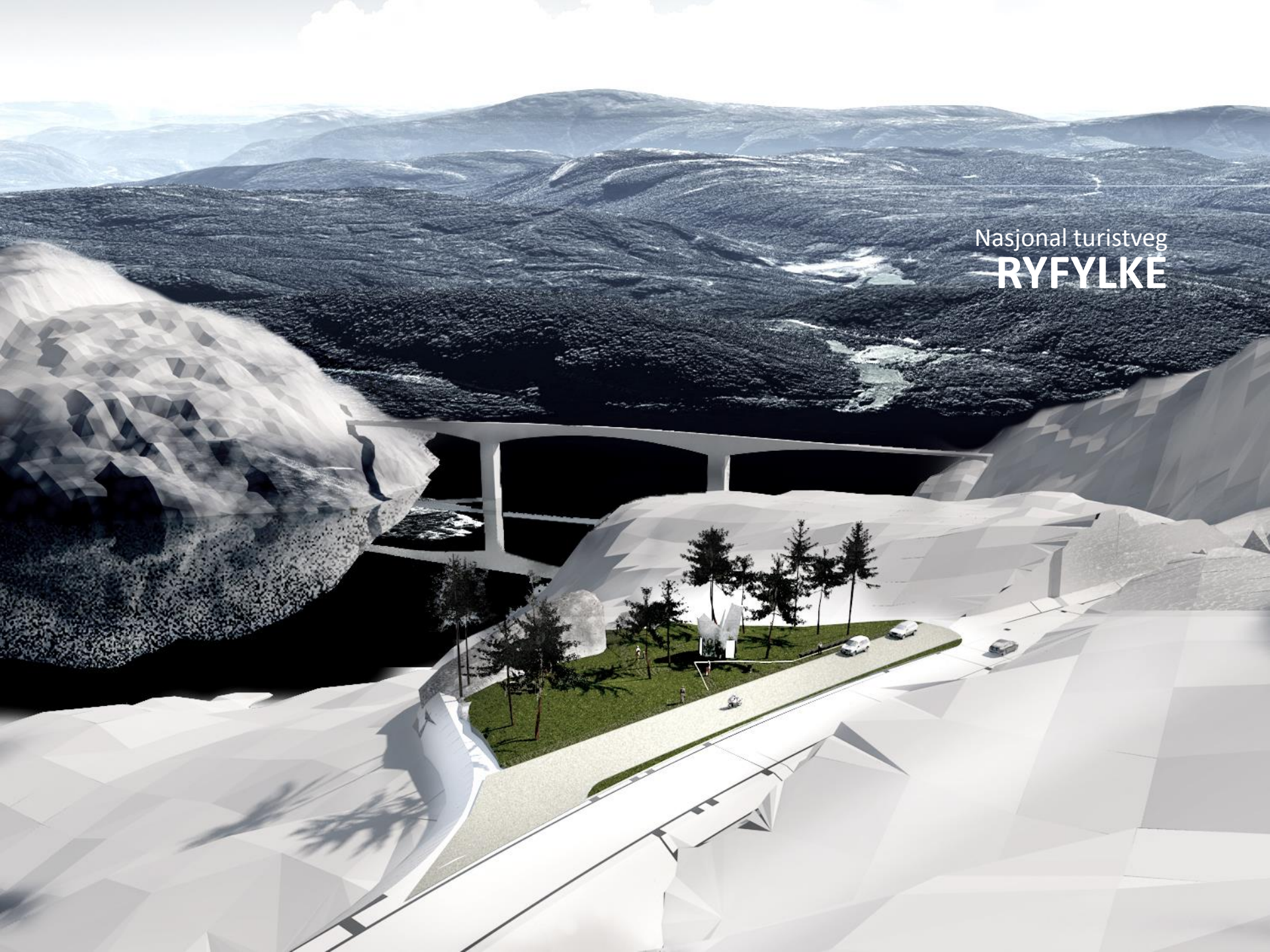

PLANER RYFYLKE, HARDANGER OG GAULARFJELLET

Nasjonal turistveg
RYFYLKE

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg
RYFYLKE

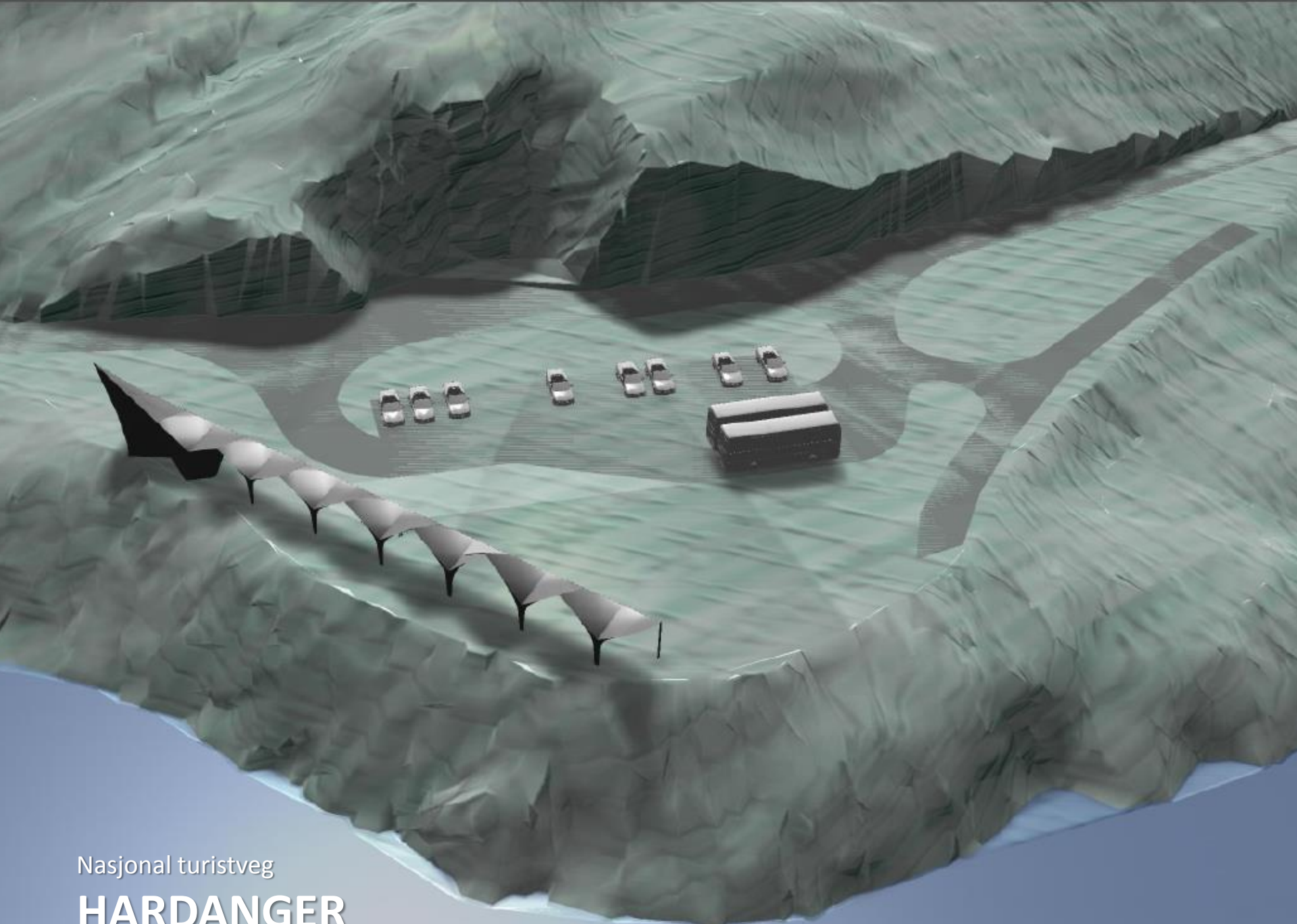

Nasjonal turistveg

RYFYLKE

Nasjonal turistveg

HARDANGER

Nasjonal turistveg

HARDANGER

Nasjonal turistveg

GAULARFJELLET

Nasjonal turistveg
GAULARFJELLET

Nasjonal turistveg

GAULARFJELLET

Nasjonal turistveg

GAULARFJELLET

EFFEKTER/RINGVIRKNINGER

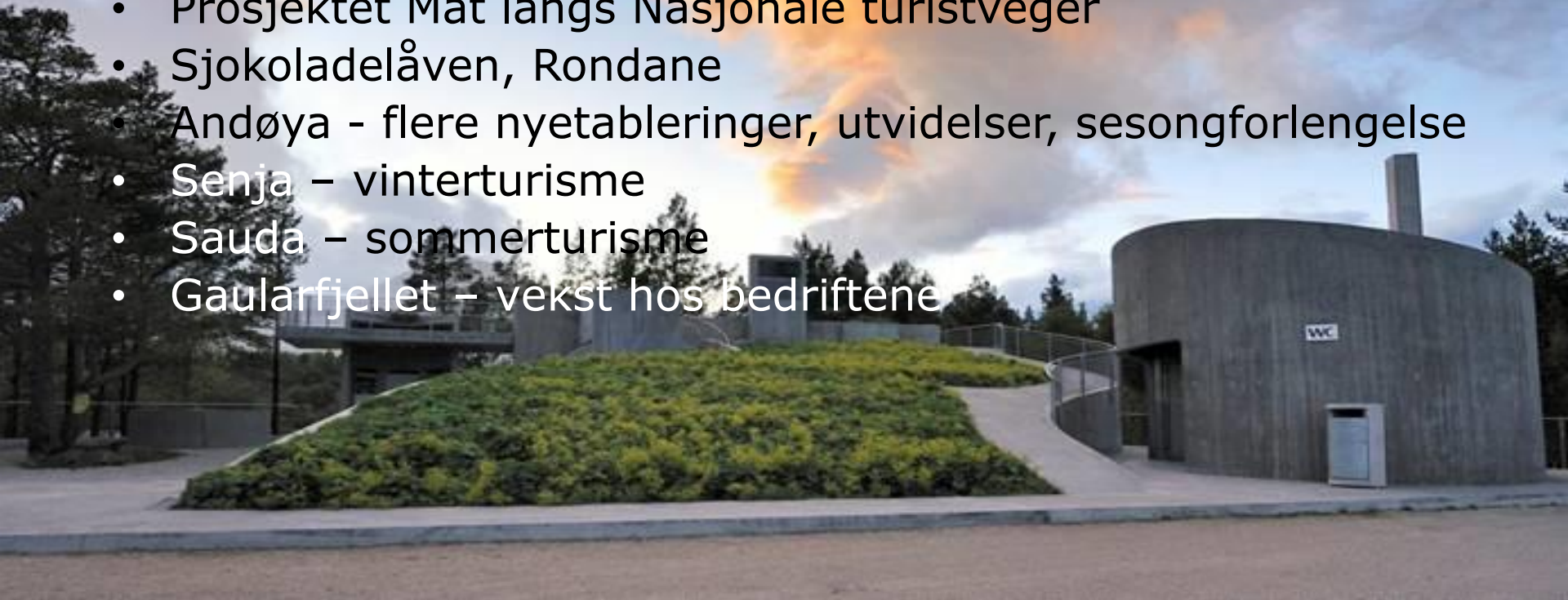
Trafikkøkning

Synergier:

- Havøysund – min. 60 mill investeringer
- Lofoten – mange mill investering Nusfjord + ungdomshus Gimsøystraumen
- Geiranger-Trollstigen – 30 mill private investeringer Juvet landskapshotell + etablering ny bedrift, Horgheim
- Rondane – lokalt engasjement og stolthet
- Rondane, Gaularfjellet – nettverk næringsliv
- Atnasjø Café – 60% omsetningsøkning
- Prosjektet Mat langs Nasjonale turistveger
- Sjokoladelåven, Rondane
- Andøya - flere nyetableringer, utvidelser, sesongforlengelse
- Senja – vinterturisme
- Sauda – sommerturisme
- Gaularfjellet – vekst hos bedriftene

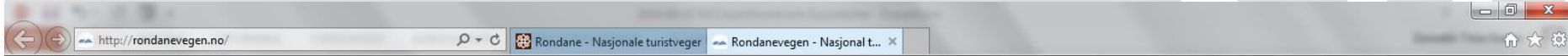

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Bedriftsnettverk

Fil Rediger Vis Favoritter Verktøy Hjelp

[Om Rondanevegen](#) [Nyheter](#) [Tips](#) [Planlegg reisen](#) [Kalender](#) [Kontakt](#)

[OVERNATTING](#) [MAT OG DRIKKE](#) [AKTIVITETER](#) [ATTRAKSJONER](#) [HÅNDVERK](#) [MATPRODUKSJON](#) [SERVICE / TJENESTER](#)

Vardø - effekter for reiselivet

Fuglekikking, Steilneset minnested og turistvegstatus ført til økt besøk/omsetning på hoteller, kafeer, museer mm.

Film- og reklameinnspillingar

The new 911 Targa 4 models - Return of a style icon

Bruker Norge som «catwalk»

HELLY HANSEN CATWALK

Aurvang
Aurland fjord
Norway

Scandinavian Design is the cornerstone in all Helly Hansen gear. The optimal combination of purposeful design, protection and style. This is why professional mountain guides, patrollers and discerning enthusiasts choose Helly Hansen.

CONFIDENT WHEN IT MATTERS

Priser og utmerkelser:

- Landskapsarkitekturprisen 2017 til Kleivodden på Andøya
- Grafills gull til "Årets vakreste bøker" 2017 for serien om kunst langs Nasjonale turistveger
- Gull i "Årets vakreste bøker" 2016, i kategorien "Serier" for bokserien om kunst langs Nasjonale turistveger
- Small Spaces Award 2016, British World Architecture News til Skjervsfossen
- Tredjeplass i European Concrete Award til rasoverbygg E10 Moskenes, Lofoten 2016
- Nord-Norges beste anleggsprosjekt til Skjarvelandet, Maskinentreprenørenes Forbund, 2016
- Hedrende omtale til rasoverbygg E10 Moskenes, Lofoten, Betongtavlen 2015
- Vakre vegers pris 2014 til Skjarvelandet, NT Havøysund
- Houens diplom til Trollstigen 2014
- Nordnorsk arkitekturpris til Biotope for fuglekickerskjulene i Varanger
- Hederlig omtale til Trollstigplatået i The 2014 FIB Awards for Outstanding Concrete Structures
- Betongtavlen 2013 til Selvika rasteplass
- ECCS European Steel Design Awards 2013 til Trollstigplatået
- Stålkonstruksjonsprisen 2013 til Trollstigplatået
- Statens byggeskikkpris 2013, hederlig omtale til Steilneset minnested, Varanger
- Nordnorsk Arkitekturpris 2013 til Steilneset minnested, Varanger
- Architizer A+Awards 2013 til Trollstigen, Geiranger-Trollstigen
- Bridge of the Year 2013, Travel + Leisure (amerikansk reiselivsmagasin)
- Trollstigplatået nominert til European Union Prize for Contemporary Architecture, Mies van der Rohe Award 2013
- Trollstigen nominert til Årets anlegg 2012
- Betongtavlen til Trollstigplatået 2012
- Special Award til NT i forbindelse med Topos` 20 års jubileum 2012
- Houens Fonds Diplom 2012 til Juvet Landskapshotell
- Hederlig omtale i Innovasjonsprisen for universell utforming til fiskebruene på Atlanterhavsvegen 2011
- Trollstigplatået, Juvet landskapshotell og Akkarvikodden toalettanlegg nominert til Mies van der Rohe-prisen 2011
- Trollstigen kåret til årets bygning av amerikanske ArchDaily 2010 (verdens største nettsted for arkitektur)
- Reiselivsprisen 2010 til Juvet landskapshotell
- Nominert til fib Awards for Outstanding Concrete Structures 2010 til Sohlbergplassen på Rondanevegen
- Nordnorsk arkitekturpris 2009 til ungdomshuset Straumanstua i Lofoten
- Building of the year 2009 ArchDaily til Trollstigplatået på Geiranger-Trollstigen
- Nordnorsk arkitekturpris 2008 til fugletittertårn og syklisthus I Lofoten
- Statens byggeskikkpris 2008
- Vakre veger 2008 til Turistvegprosjektet
- Sohlbergplassen kåret til et av de 12 viktigste byggverk i norsk arkitektur etter 2. verdenskrig i Morgenbladets arkitekturåring 2007
- Betongtavlen 2007 til Sohlbergplassen på Rondanevegen
- Norsk kulturarvs ærespris 2007 til Nasjonale turistveger
- Årets anlegg 2006 kåret av byggebransjen til Stegastein på Aurlandsfjellet
- Statens Byggeskikkpris 1998 til Reiselivsprosjektet i Oppland og Sogn og Fjordane

Smitte-effekt

Fokus på arkitektur, estetikk,
linjeføring, kvalitet smitter over
på andre i SVV og øvrige aktører

A dramatic coastal scene featuring a bridge spanning across turbulent, white-capped blue waves. In the background, a rocky island with a lighthouse is visible under a dark, overcast sky. The overall mood is powerful and rugged.

NORWAY STORIES

UDs INTERNE KOMMUNIKASJONSBANK

MEDIA

– Måten bygga er plassert og korleis dei passar inn i landskapet er «waaaaay out of this world», seier Andrews entusiastisk

LANGREIST: John Andrews reiste halve kloden og fekk ein tysdag i januar ei personleg omvisning av ordførar Asbjørn Birkeland. (Foto: Fran

Kom frå Sør-Afrika for å sjå Allmannajuvet

Turistane strøymmer til nytt utkikkspunkt

GAULARFJELLET (NRK): Ein måned etter opninga syner det seg at det nye utkikkspunktet på Gaularfjellet har gjeve ein formidabel turistvekst. Lokale reiselivsbedrifter jublar.

Aleksander Åsnes

Journalist

Noralv Pedersen

@noralvp
Journalist

[MER OM REISELIV OG](#)

[MER OM TURISME OG
SOGN OG FJORDANE](#)

REISE BILTUR

KAP Arkitekter står bak den kommende raste- og utsiktsplassen på Ostastel on vao Sanasforora. Den inngår i **Nasjonale turistveger** Ryfylke. Rasteplassen vil i tillegg også utstilt mot Sanasforora.

ILLUSTRASJON: KAP ARKITEKTER

Benker av polert kalkspatmarmor fra Fauske. På utsikt- og rasteplassen Uredoplassen ved fylkesvei 17 i Gloeskal, Rasteplassen er en del av **Nasjonale turistveger** Heigeanoskysten. FOTO: STEINAR SKAAR, STATENS VEGVESEN

Toalettet er bygget i glass og betong slik at lyset strømmer gjennom og toalettet lyser opp om kvelden. Bygget, rasteplassen og monumentet står på Uredoplassen på Heigeanoskysten. FOTO: STEINAR SKAAR, STATENS VEGVESEN

Nasjonale turistveger

- Fra 1994 til 2009 skjedde det såles 4,4 milliarder kroner på turistattraksjoner **Nasjonale turistveger**.
- 3,9 milliarder kroner skal dekes over Samferdselsdepartementets budsjett.
- Resten av beløpet skal komme fra andre kilder, med fylkeskommunene og kommunene som de viktigste.
- Det meste av midlene fra andre kilder inngår i utstykket for å utvikle de store attraksjonene, med reiselivskonene Thilsten og Væringsfossen som de største.
- Attraksjonen **Nasjonale turistveger** er 18 kjøruturer gjennom norsk natur der opplevelsen forsterkes med nyskapende arkitektur og barnevennlige kursert på trestottegts utsiktspunkter og rasteplasser.
- Vegferende turister skal få opplevelser som varer til lenge opphold og flere besøk.

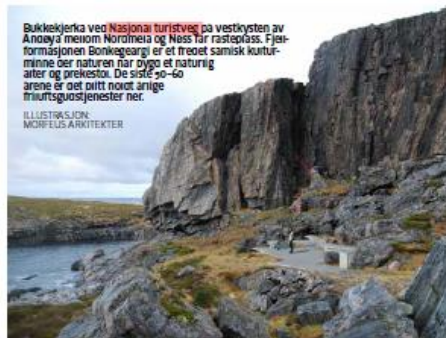
Mer Reise

Reise lørdag: Det rolige Thailand. Landet er kanskje kjent som Sørøst-Asias lekegrind, men fremdeles er det steder hvor både tiden og hjerterytmen er rolig.

Den nye broen over Væringsfossen åpner først i 2020, men til sommeren åpner toalettet som ligger ved fossen. Når nye attraksjonene står klar blir et av de største ikonene i turistvegslinjen.

FOTO: CARL-VILGOD HØLMERÅK AS ARKITEKTKONTOR

Bukkekerja ved **Nasjonale turistveger** på vestkysten av Anoya mellom Norheima og Ness har rasteplass. Fjellformasjonen Bonkeberg er et av tre av samisk kulturmåne der naturen har gitt et naturlig alter og prekestu. De siste 50-60 årene er det blitt noe anlegg turistgjester.

ILLUSTRASJON: MORFUS ARKITEKTER

Toalettbygget ved Skreda Rasteplass mellom Leknes og Naapstraumen. Inngår i **Nasjonale turistveger** Lototen. FOTO: STEINAR SKAAR, STATENS VEGVESEN

Norge rundt: Fem splitter nye attraksjoner på vei

tekst Camilla Fibot ten

Utsiktspunkt, rasteplasser og amfiteatre. Dette er Norges nyeste landemerker.

Det neste halv året åpner fem splitter nye attraksjoner langs norske veier. De er en del av **Nasjonale turistveger**, et stort prosjekt langs 18 vakkert skulpturerte lander rundt. Håpet er at spennig design og kunst skal vekke interesse og begeistring blant besøkende, ifølge Statens vegvesen.

Bevistigering
Men hvilken rolle spiller denne typen arkitektur langs norske veier?
Arkitekturpsykolog Erik Glambek Bø

synes det er fint at Norge utvikles som reisemål, og han tror folk blir mer bevisste på hvor de reiser når de kan oppleve noe konkret underveis.

– Noe av det som trigger positive følelser, er den type installasjoner som er laget i overenskomst med landskapsets særpreg og topografi. Det er en estetisk grunnanke at menneskeskapte strukturer og inngrep i naturen er bygget i harmoni med det topografiske. De skal være en forlengelse av det som allerede er der. Broer er et godt eksempel. De er ofte vakre og bygget der to nes møtes. Broen blir dermed noe harmonisk mellom kultur og natur, mellom mennesket og det naturlige.

Glambek Bø mener det er grunnen til at mange av de **nasjonale turistvegene** er

gode, og har stedsprekkelig arkitektur. Men han er også ambivalent.

– På den ene siden er det flott at unge arkitekter får vist seg frem, men jeg er litt bekymret over bruken av nasjonale midler for å fremme bilturisme. Vi ønsker jo ikke mer biltrafikk her i landet, men prosjektet stimulerer til nettopp mer bilturisme. Akkurat det henger ikke helt på greip.

Skulpturen Torvøring

I årenes løp har noen tatt til orde for at byggingen langs **Nasjonale turistveger** har vært inngrep i naturen. Arkitekturpsykologen er av en annen oppfatning.

– Vetene er jo allerede forestatt. Et skulpturelt inngrep bidrar snarere til en forbedring av

Nasjonale turistveger Arets åpninger

Ostastelid: **Nasjonale turistveger** Ryfylke: Toalett, rast, parkering. Åpner 7. mai.

Uredoplassen: **Nasjonale turistveger** Heigeanoskysten: Toalett, rasteplass og parkering. Planlagt åpning 23.-24. mai.

Bukkekerja: **Nasjonale turistveger** Anoya: Toalett, rasteplass og parkering. Åpner 7. juni.

Skreda: **Nasjonale turistveger** Lototen: Utsiktspunkt og rasteplass. Planlagt åpning 14.-15. juni.

Væringsfossen: **Nasjonale turistveger** Hordaland: Nytt toalett. Planlagt åpning 4.-5. juli.

Alle nasjonale turistveger

veien. Det er merkelig å tale for å la naturen være usjert, når det likevel er biltrafikk der. Denne typen monumenter og installasjoner åpner for at folk kan stoppe opp og ta inn naturen i stedet for bare å dure forbi, og det er fint. Bilkulturen reduserer opplevelsen, men her er det motsatt. Du stopper opp langs veien for å se, og det er positivt.

Han sammenligner opplevelsen med å ta ferie. Da går du ut av bilen og ser på fjorden og landskapet.

– Det er litt i samme ånd.

– Hvorfor tror du det bidrar til turistenes reiseopplevelse?

– Det gir en wow-opplevelse og er skreddersydd for den typen opplevelsesurtimer vi ser i vår tid. Det er Instagram-vennlig, man tar et bilde og viser frem at man

har hatt en veldig kul ferie. Selv om en kan ha kjørt i pøregn, spist hotdog i den uke, så kommer det sol og en stiller seg på et utsiktspunkt. Og vips så fremstår reisen som helt fantastisk, sier Glambek Bø.

Minnesmerke og rasteplass

Langs fylkesvei 17 på Helgelandskysten – også kalt Kystriksveien – åpnes det et nyoppusset minnesmerke, rasteplass og toalett i nærheten til slutten av mai. Uredoplassen midt i havgasset har en sterk historie. Her traff den norske ubåten «Bredde» en mine i 1943 og alle de 42 om bord omkom.

Ubåten ble først funnet 44 år senere og i 1987 avduket kong Olav et minnesmerke over de falne. Nå er minnesmerket pusset opp og hele plassen er oppgradert til et mo-

derne landemerke med amfi, utsiktsterrasse og marmorbenker.

Ny oro over fossen

Arbeidet med det spektakulære bro- og utsiktsprosjektet over Væringsfossen startet for fire år siden og har vært gjenstand for mye debatt i årenes løp. Til våren er det offentlig åpning av første fase av oppgraderingen rundt fossen. Nytt toalettbygg, utvidet parkeringsplass og tilpasset adkomststrømpe til hovedplattformen åpnes.

– Oppfører Arved Johan Tveit i Eidfjord stier oppgraderingen har vært positivt mottatt så langt, og han håper lokalt nærtliggende vil være godt av attraksjonen.

– Drømmen er at denne attraksjonen er så bra at folk vil stoppe lenge og få lyst på

en ekstra overnatting, sier Tveit.

Arbeidet rundt områdets viktigste turistattraksjonen, Væringsfossen, har vært kjækkoment. Sist høst åpnet nye, sikrere utsiktspunkter.

– Desverre har vi hatt noen ulykker, og denne sikringen er viktig. Den fribitte utsiktplattformen gjør det tryggere å ferdes her på kanten og få bilder av fossen, sier han.

46 installasjoner gjenstår
I løpet av 2018 skal resten av attraksjonene stå klare, og i løpet av de neste seks årene skal 46 installasjoner bygges.

Da blir det drøye 200 rasteplasser og utsiktspunkt langs den 2000 kilometer lange veien. 50 prosjekt inngår i videreutviklingen av attraksjonene fremover mot 2030.

Perilous picnic spots: Norway takes roadside stops to a new level

The country is investing in rest areas that are bold, innovative and often gravity-defying

F
L
H
a
T
W
he
th

theguardian

Driven to distraction: the Norway road trip where cool design meets dramatic scenery

Norway's roadside architecture project, part of its National Tourist Routes, has led to the creation of bridges and viewing platforms that make every journey a tour de...

THEGUARDIAN.COM

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

N.Y. Times papirutgaven 22.10.17

A Journey Turns Inward

Finding emotional solace in Norway along its remote scenic roads.

By GONDIK CORANE

I was driving up a remote road in central Norway. To be more accurate, it was actually more like I was playing an advanced level video game. Even neighborhoods were built into the sheer mountainside, and my 10-year-old white rental car shuddered on the narrow path.

Once part of the trade route that crisscrossed through the country, this passage was called *Trindheimen*, or the *Trind's path*. It remains a spectacular example of the power

of engineering in a remote region that is locally impassable from early November to May when the snow falls. Even while I tried to focus purely on the sharp bends ahead of the late last autumn, the beauty of my surroundings was still breathtaking: there were brilliant gold, rose-red and pumpkin-orange leaves; dramatic sculptural mountain peaks stretching up into a luscious, forbidding sky; a silvery waterfall that cascades from the top of one of the adjacent cliffs; and a dramatic island that deepens and changes hues every second, with soft clouds reflecting the last pink and fire-red rays.

THE GETAWAY / STEPHANIE ROSENBLUM

For a Writer, the Journey Turns Inward

CORANE FROM PAGE 1
...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

...the road was a...
...the road was a...
...the road was a...

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

The Telegraph

28. mars 2018

🏠 > Travel > Destinations > Europe > Norway > Articles

Norway has just opened the world's most beautiful public loo

Kartlegging av effekter av satsingen

- Kartlegging 2017
- Viktig å synliggjøre effekter og ringvirkninger
- Kvantitativ undersøkelse - Menon
- Kvalitativ tilnærming
- Over 300 intervjuer
- 10-25 stk pr strekning + nasjonale/sentrale reiselivsaktører

Fra sammendraget i Menon-rapporten

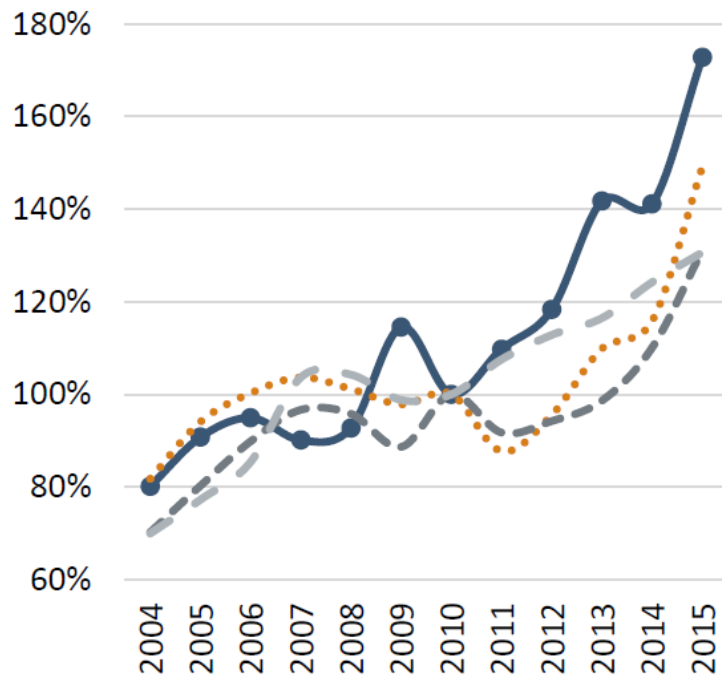
«Vår analyse finner at reiselivsbedrifter langs turistvegene har hatt en merkbart sterkere verdiskapingsutvikling enn sammenlignbare referansegrupper etter åpning av turistvegstrekningenes viktigste attraksjoner.»

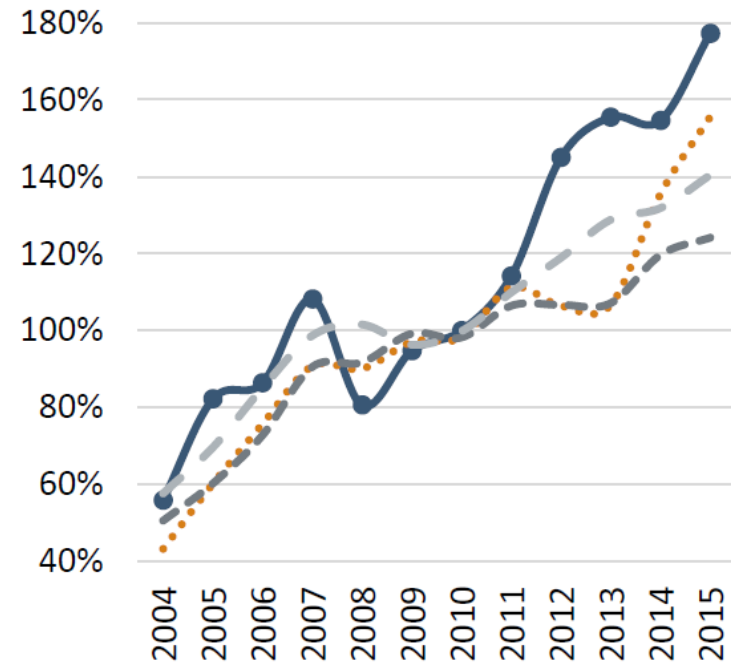
Verdiskapingsvekst i reiselivsbedrifter langs Nasjonal turistveg sammenlignet med lignende reiselivsbedrifter i andre regioner

Nasjonal turistveg Rondane

- Nasjonal turistveg Rondane
- ..... Distriktene i Hedmark og Oppland
- - - Distriktene på Østlandet
- . - Norge

Nasjonal turistveg Varanger

- Nasjonal turistveg Varanger
- ..... Distriktene i Finnmark
- - - Distriktene i Nord-Norge
- . - Norge

Rondane

Fra 2007 til 2015 har bedriftene i influensområdet til Nasjonal turistveg Rondane hatt en 92 prosent verdiskapingsvekst mot 43 prosent i andre lignende bedrifter i Hedmark og Oppland. 2007 var første hele året hvor attraksjonen utsiktspunktet Sohlbergplassen var tilgjengelig for publikum. Sohlbergplassen har blitt kåret til ett av Norges viktigste etterkrigsbygg og har skapt oppmerksomhet i både store medier og arkitektmagasin i inn- og utland.⁶ Bedriftene langs den nasjonale turistvegen har hatt en over dobbelt så sterk vekst som lignende

⁶ Kilde: <https://www.nrk.no/kultur/norges-beste-bygg-karet-1.4173442>. Nettside besøkt 31.05.2017.

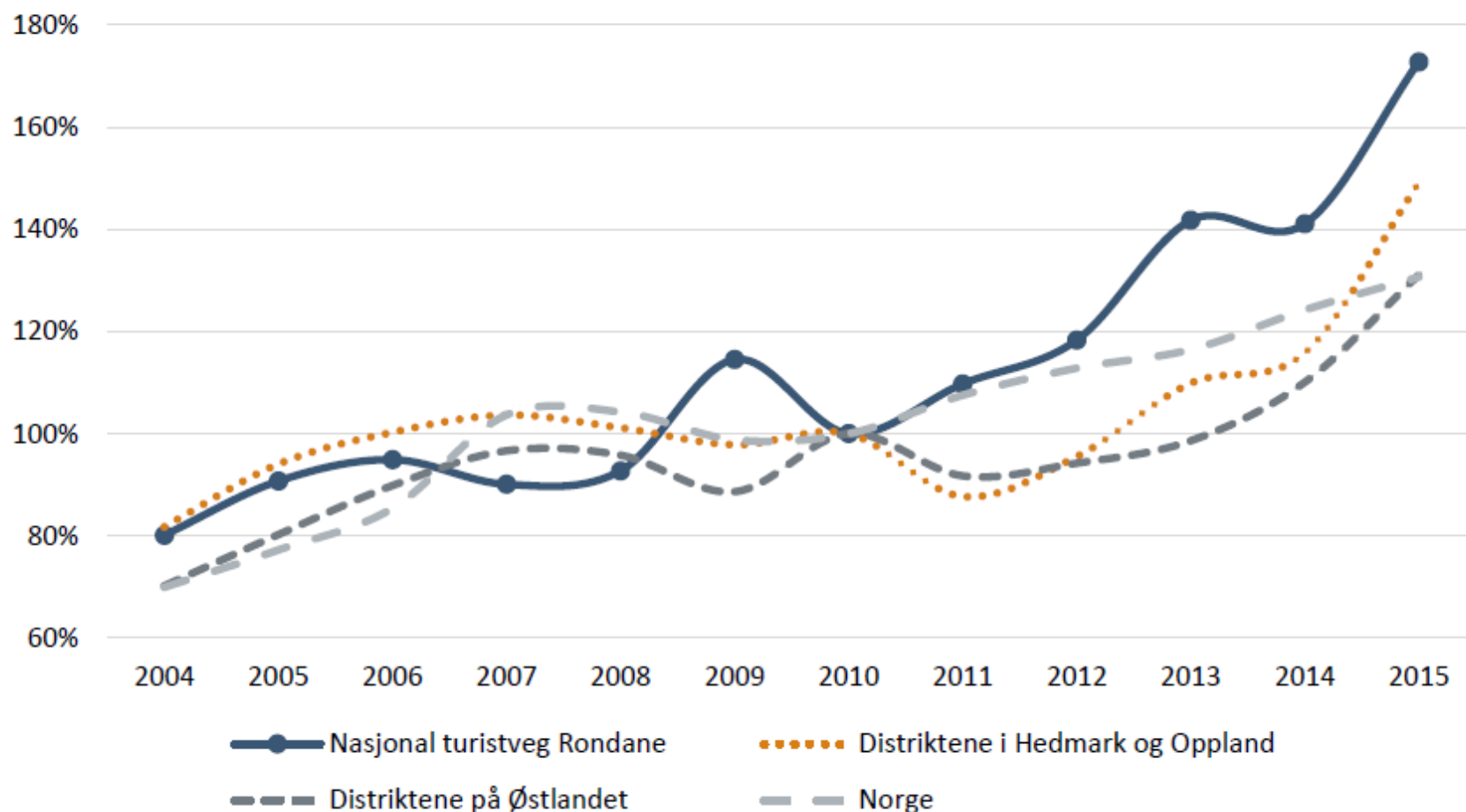
bedrifter i Hedmark og Oppland etter Sohlbergplassen ble åpnet. Dette tyder på at arkitekturen og oppmerksomheten har skapt positive virkninger for lokalt reiseliv.)

For det andre er budskapet fra bedriftene selv at veien har gitt positive effekter for reiselivsbedriftene. Budskapet

Figuren under viser den indekserte utviklingen i reiselivsbedrifter langs Nasjonal turistveg Rondane sammenlignet med lignende bedrifter. Figuren viser at reiselivsbedriftene langs turistvegen har hatt en sterkere vekst enn referansegruppene. Bedriftene har hatt en 75 prosents verdiskapingsvekst fra 2010 til 2015, en vekst som er over dobbelt så sterk som lignende bedrifter i distriktet på Østlandet og i hele landet for øvrig. Dette kan tyde på at den nasjonale turistvegen har hatt en positiv innvirkning på bedriftene langs vegen.

Figur 4: Indeksert utvikling for verdiskaping i reiselivet i Rondane og referanseområdene. Kilde: Menon

Varanger

«Vår konklusjon er at nasjonal turistveg Varanger har økt verdiskapingen til reiselivsbedrifter langs traseen. I perioden 2010 til 2015 har reiselivsbedriftene langs Nasjonal turistveg Varanger hatt en verdiskapingsvekst på hele 15 prosent i året. Veksten har altså vært sterkere enn lignende distriktsreiseliv i Finnmark og Nord-Norge.»

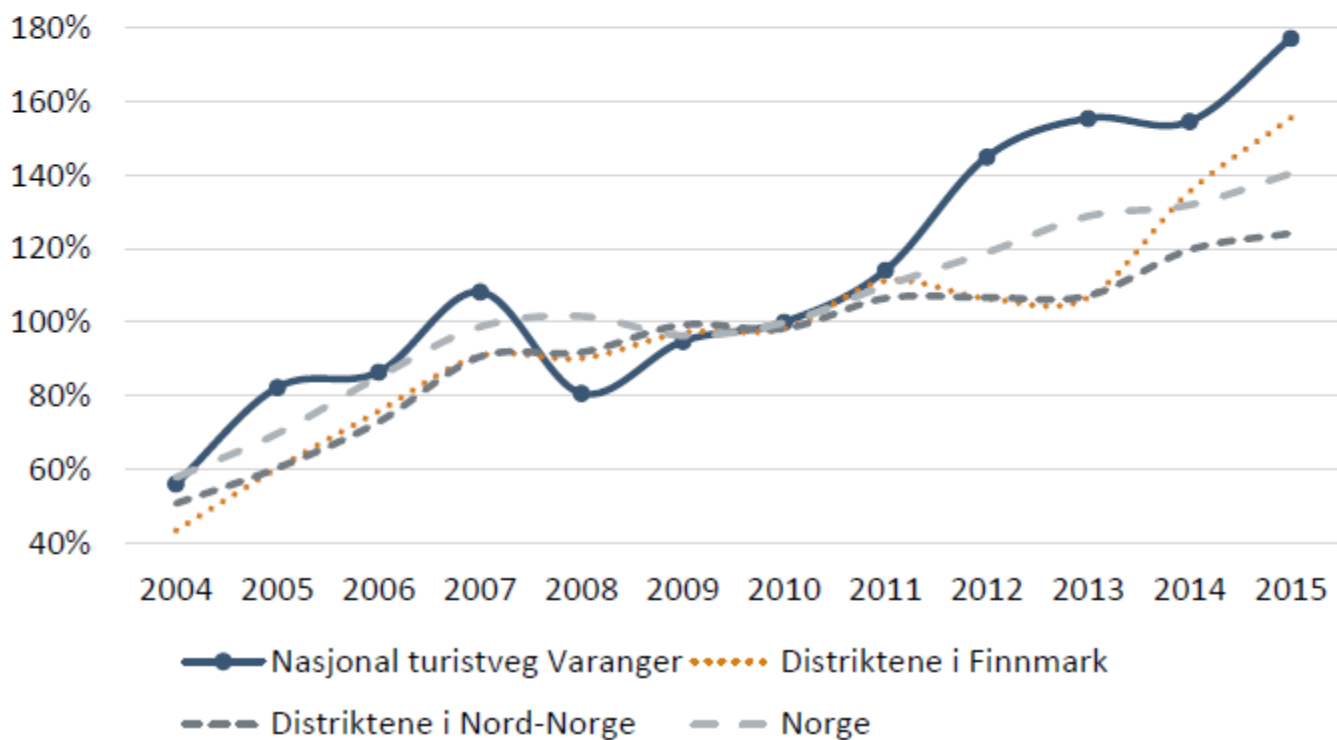
Nasjonal
turistveg

3.3. Økonomisk utvikling over tid

I delkapittelet sammenligner vi utviklingen i reiselivsnæringen og handelsnæringen langs Nasjonal turistveg Varanger med utviklingen i referansegruppene lokalt og nasjonalt. Vi ser på utviklingen i reiselivsnæringens andel av næringslivet på tvers av regionene. Vi har indeksert utviklingen og valgt 2010 som indeksår.

Figuren under viser den indekserte utviklingen i reiselivsbedrifter langs Nasjonal turistveg Varanger sammenlignet med lignende bedrifter. **Figuren viser at reiselivsbedriftene langs turistvegen har hatt en sterkere vekst enn referansegruppene. Bedriftene har hatt en 80 prosents verdiskapingsvekst fra 2010 til 2015, en vekst som er over dobbelt så sterk som lignende bedrifter i distriktet i Nord-Norge og nær tre ganger så sterk som lignende bedrifter i hele landet for øvrig.** Dette kan tyde på at også her har den nasjonale turistvegen hatt en positiv innvirkning på bedriftene langs vegen.

Figur 7: Indeksert utvikling for verdiskaping i reiselivet i Varanger og referanseområdene. Kilde: Menon

Fra 2005 til 2011 var den årlige verdiskapingsveksten på 6 prosent, en relativt god vekst, mens veksttakten etter 2011 har vært på 15 prosent i året, en svært sterk vekst. Denne veksten har bidratt til at reiselivet var 50 prosent viktigere for verdiskapingen i næringslivet i 2015 sammenlignet med 2010. Starten på den sterke veksten sammenfaller med åpningen av minnesmerket over trolldomsdømte på Steilneset i Vardø. Steilneset i Vardø er et av Statens vegvesens største satsninger på Nasjonale turistveger, og har skapt oppmerksomhet og trafikk til regionen, særlig fra bobilturister, men også fuglekikkere. Nasjonal turistveg Varanger og Steilneset ble blant annet omtalt med bilde i Financial times 21. november 2016. Satsningen på Nasjonal turistveg Varanger sammenfaller med en svært sterk vekst innen fuglekikking i regionen, en annen viktig drivkraft for reiselivet lokalt. Det er vanskelig å skille betydningen av Nasjonal turistveg fra betydningen av fuglekikking, både fordi vi ikke kan skille mellom de to drivkreftene i vårt tallgrunnlag, men også fordi det har vært et positivt samspill mellom turistvegen og fuglekikkingen. Den tette sammenhengen mellom turistvegsatsningen og fuglekikkingen kommer til sin tydelighet ved at det i 2013 ble åpnet fuglekickerskjul på Vestre Jakobselv, Vadsø molo, Steilneset og Ekkerøya som del av Nasjonal turistveg Varanger.

Kvalitativ undersøkelse, noen funn

- Bekreftelser på antakelser + nye funn
- Mye ros og skryt
- Konstruktive og nyttige tilbakemeldinger - viktig input i det videre arbeidet med strekningene
  - Endrede forutsetninger
  - Endrede reisemønster
  - Nye sesonger
  - Ny bruk av anleggene
- Nesten alle drar frem betydningen av turistvegene som en viktig faktor for veksten

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Ryfylke

- Arkitekturen konkurransefortrinn, produktutvikling (De Historiske, Up Norway, Discovery Route, Suldal billag, Arkitekturrundturen)
- Allmannajuvet stor betydning, verdenskjent arkitekt
- Arkitekturisme
- Bidrar til helårsturisme, Sauda snudd fra vinter- til sommerdestinasjon
- Samarbeid
- Sitater...

Hardanger

- Har satt Hardanger på det internasjonale turistkartet
- Mye medieomtale
- Steinsdalsfossen, Skjervsfossen og Hereiane, gjennomtenkte anlegg med særpreg, bidrar til kjøreopplevelsen
- Turoperatører bruker turistvegene i planleggingen, både grupper og individuelt reisende
- Stor interesse for De Historiskes kortferiepakke
- Turistvegen ført til økt omsetning
- Turistinformasjonen i Kvam betydelig økt besøk
- Dårlig vegstandard, gjengroing, vedlikehold
- Sitater...

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Gaularfjellet

23/6-16

Tydelige effekter!

- Trafikkøkning – månedsdøgntrafikk juli
  - 2012: 289
  - 2016: 484
  - Ny måler montert – 24/365
- Reell verdiskaping, vekst, til dels betydelig omsetningsøkning
- Etablering av bedriftsnettverk
- Produktutvikling
- Sitater...

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Statements fra sentrale reiselivsaktører

Bente Holm, direktør Reiseliv, Innovasjon Norge

- Nasjonale turistveger har stor, stor betydning for norsk reiseliv!
- Nasjonale turistveger er delvis svaret når vi snakker om Hele Norge – hele året. Det er limet mellom reiselivet og de kreative næringene. Naturen er bakteppet. Arkitekturen i naturen er spektakulært, og det er med på å sette Norge på kartet som arkitekturnasjon
- Jeg er så stolt av turistvegene! Og det som er så fint, er at de er alles, de er ikke Fjord Norges eller Nord Norsk Reiseliv sine, de er alles, hele Norges
- Det er et av de aller mest vellykkede enkeltprosjekter

Per Arne Tuftin, direktør Norsk Reiseliv

- Turistvegene har hatt utrolig stor betydning for norsk reiseliv. De har satt Norge på kartet, skapt positiv oppmerksomhet i hele verden og de bygger opp under merkevaren Norge
- Vegvesenet tenker ikke bare veg, men også opplevelser. Intensjonen har jo vært å generere inntjening for bedriftene langs turistvegene, så dette er distriktspolitikk i praksis

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Dag Aksnes, direktør NCE Tourism Fjord Norway

- Nasjonale turistveger er det viktigste vi har i norsk reiseliv, enkelt og greit!
- Nasjonale turistveger har en forståelse av næringslivet, og de leverer på det, men så skjønner ikke alltid næringslivet hvilken gave de har fått
- Nasjonale turistveger er den satsingen som har størst potensiale for verdiskaping i reiselivet i Norge

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Nils Henrik Geitle, adm.dir. De Historiske Hotel & Spisesteder

- Nasjonale turistveger er et av de store ikonene i Norge, som også har bærekraft i seg. Produktet er genialt, det spres ut til en kvalitetsbevisst målgruppe som igjen sprer forbruket sitt ut i det lokale næringslivet. Det har en veldig god overrissingseffekt

Kristian Jørgensen, direktør Fjord Norge

- På Vestlandet er det ingen tvil om at Nasjonale turistveger har hatt en enorm effekt
- Utsikten har skapt et nytt trafikkmønster, mange flere legger turen om Gaularfjellet
- Vi har jobbet mye for å pakke rundreiser inn i forhold til store turoperatører som Der Tour og TUI Wolters. TUI Wolters laget rundreisepakken «Die Strassen der Superlative» som har med nesten alle turistvegene på Vestlandet. Etter to år var det ikke bare den mestselgende turen de har i Norge, men den mestselgende turen for individuelt reisende i det hele tatt! Dette illustrerer hvilken kraft Nasjonale turistveger har i seg
- Det selges mange gruppeturer, de forlenger oppholdet på Vestlandet og dermed gjestedøgn i Norge, og er sånn sett en klar verdiskaper
- Med sin høye kvalitet og fokus på arkitektur har Nasjonale turistveger gjort naturopplevelser til ikke bare noe vakkert, men også noe annerledes og spektakulært

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Kristin Krohn Devold, adm.dir. NHO Reiseliv

- Nasjonale turistveger har skapt helt nye trekkplastre for norsk reiseliv. Destinasjoner, hoteller og serveringssteder melder om at utviklingen av turistvegene har skapt trafikkvekst og positive ringvirkninger. Spektakulære vegstrekninger forener kombinasjonen natur, opplevelser, arkitektur og kunst og bidrar til at de reisende får unike opplevelser som har vakt oppsikt langt utover landegrensene

Steinar Aase, daglig leder Fjord Tours

- Nasjonale turistveger er kjempesvært! Alt er så gjennomført, dere velger de beste plasseringene, bruker de beste arkitektene og skaper en skikkelig wow-faktor. Det er fantastisk at den norske stat bruker penger på dette
- Turistvegene skaper kjempestore synergieffekter for oss. Det er attraksjoner og opplevelser kundene får i forbindelse med vår portefølje, og de blir tatt med i det etterlatte inntrykk. Det er helt, helt fantastisk
- Vi som operatør merker hvor sterkt det etterlatte inntrykket er, og det påvirker rutevalgene. Vi bygger opp mange ruter hvor Nasjonale turistveger inngår

Forventninger til det lokale

- Statusen forplikter - høy kvalitet i alle ledd. Aktører langs strekningene, gi ditt bidrag slik at det blir en god opplevelse for de reisende
- Ordfører Gerd Helen Bø, ordfører i Suldal: «Det er viktig at reiselivet er på, at de er engasjerte, ser nytten av turistvegen og utvikler tilbud langs den»
- Ordfører Irene Heng Lauvsnes, ordfører i Strand: «Vi ønsker å binde sammen de fem kommunene langs rv 13, og det er Nasjonal turistveg som er limet som binder oss sammen. Vi har startet et prosjekt i regi av Ryfylke IKS for å få til en felles turistsatsing, og det er turistvegen som står høyest oppe. Vi er opptatt av å få frem det vegen har å by på, så vi skal rydde langs vegen slik at vi får frem utsikten, vi skal få frem helleristninger og fornminner, og vi håper vi skal få et kunstverk her. Vi starter med de lavhengende fruktene som ikke krever de store investeringene. Vi ordførerne er i alle fall kjempeengasjerte! Turistvegen er viktig i forhold til både trivsel og næringsutvikling»

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Gavepakke

- Åpne og ta i bruk!

Bud #1: Etterspør Nasjonale turistveger

Fra lokalpolitikken til Nasjonal politikk

Bud #2: Bygg merkevaren Nasjonale turistveger

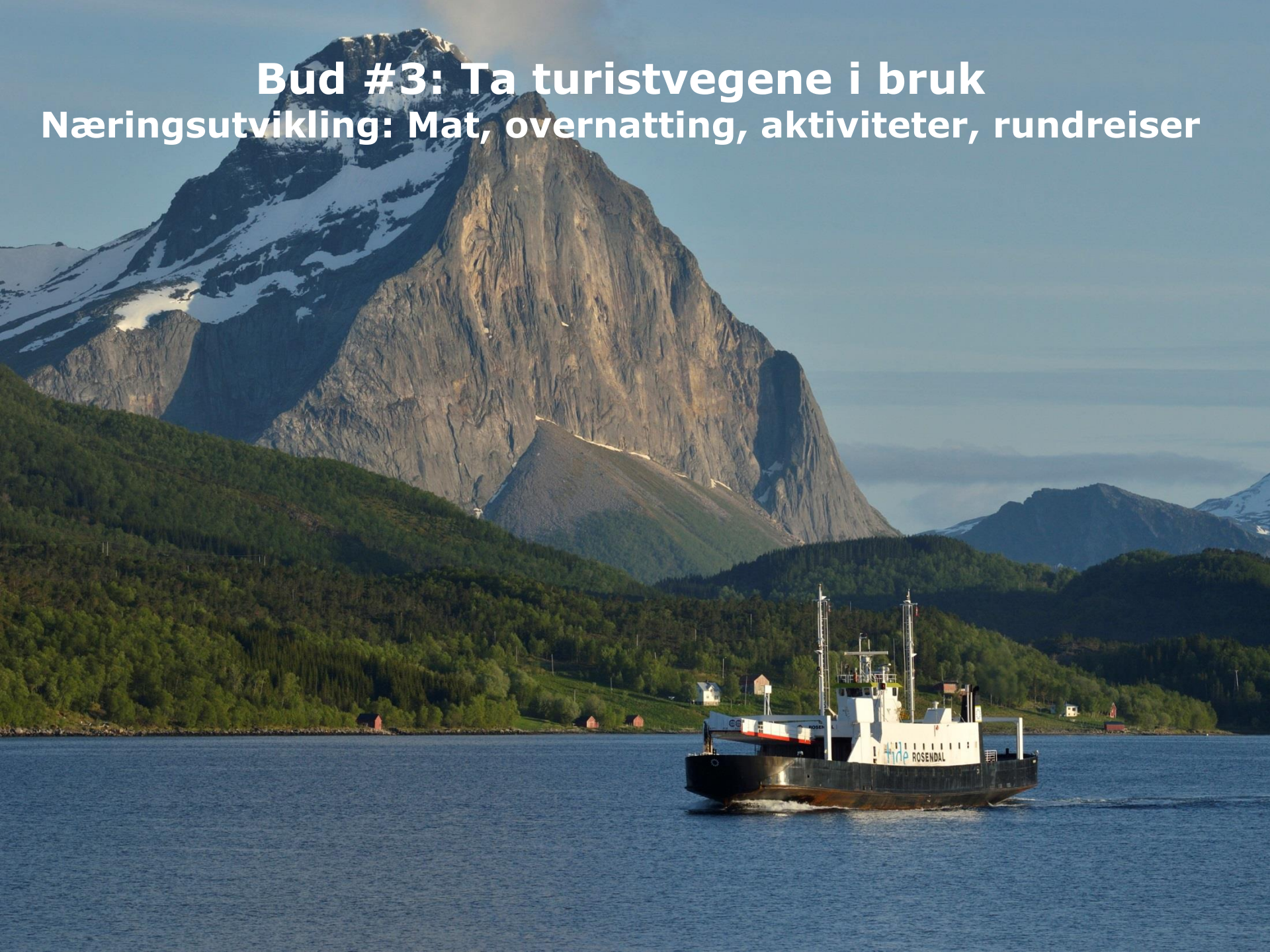
Omdømme, kvalitetstenking, stolthet, begeistring

Bud #3: Ta turistvegene i bruk

Næringsutvikling: Mat, overnatting, aktiviteter, rundreiser

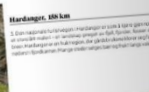
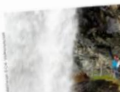
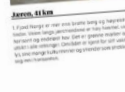
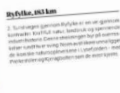
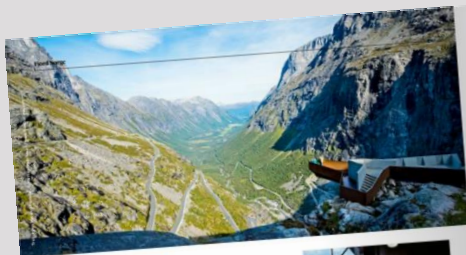

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Markedsføring

Austlandsvegen, 47 km
2. Preuss bleikveien gjennom fjellene i Austlandet. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.

Gauldalsvegen, 156 km
1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.

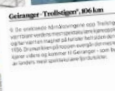
Gaule Høyfjellsvogner, 27 km
1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.

Ardalenstunveggen, 36 km
1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.

KOMMUNISIKASJON

NASJONAL TURISTVEG

Nasjonal turistveg på Andøya er 500 km lang, og består av 17 delstrekninger. Den er en av de mest populære turistvegene i Norge.

Strekningen går fra Andøyskysten i sør til Andenes i nord. Den er en av de mest populære turistvegene i Norge.

Strekningen går fra Andøyskysten i sør til Andenes i nord. Den er en av de mest populære turistvegene i Norge.

Strekningen går fra Andøyskysten i sør til Andenes i nord. Den er en av de mest populære turistvegene i Norge.

Strekningen går fra Andøyskysten i sør til Andenes i nord. Den er en av de mest populære turistvegene i Norge.

Strekningen går fra Andøyskysten i sør til Andenes i nord. Den er en av de mest populære turistvegene i Norge.

NASJONALE TURISTVEGER

Det finnes fortsatt veier som ikke bare har som hensikt å ta deg raskere fram. Med nasjonale turistveger kan du oppleve våre kjente og litt ukjente steder, og se de 17 nasjonale turistvegene løst ut i Nord-Norge. Hver av strekningene har sitt særpreget og sine egne fortellinger. Du kan også sette sammen flere av strekningene til spennende rundreiser i kombinasjon med ferger eller Hurtigruten! se www.turistveg.no

<p>HELGELANDSKYSTEN 1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.</p>	<p>LOFOTEN 1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.</p>	<p>ANDØYA 1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.</p>	<p>SENJA 1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.</p>	<p>MÅRSTAD 1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.</p>	<p>VARANGER 1. En av de mest populære turistvegene i Norge. Den gamle handelsveien mellom Oslo og Trondheim, som ble bygget i 1800-tallet, er nå en av de mest populære turistvegene i Norge.</p>
--	---	--	---	---	--

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Produktutvikling

DE HISTORISKE

NASJONAL TURISTVEG SOGNEFJELLET

- tre dagers bilferie med overnatting og måltider inkludert

REISEGARANTIFOND
RGF
reise-rgf.no

- ★ Gjelder: 1/5 - 30/9 2018
- ★ Anbefalt startsted: Førde / Bergen
- ★ Varighet: 2 netter/3 dager
- ★ Inkl.: 2 overnattinger og måltider.
- ★ Høydepunkt: Bilferie over Sognefjellet
- ★ Transport: Egen bil

All inclusive pr. person kr.
3 750,-

UP NORWAY

START HERE EXPERIENCES ABOUT UP GUIDE PARTNERS REVIEWS BLOG

SCENIC ROUTES TO NORDIC WONDERS

VINTER Stegastein utsiktspunkt

5742 FLÅM

57 63 14 00
E-post
Besøk nettside

Legg til i reiseplanlegger

Sjekk Tilgjengelighet >

Tour Balestrand

UTSIKTEN-GAULARFJELL

TURER HIEM

FRA NOK 490
+0 TILLEGGSMULIGHETER

BESTILL NÅ!

DEL DENNE AKTIVITETEN

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Det gode vertskap

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Visuell kvalitet

Statens vegvesen

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Overholde avtaler

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Rydde langs veier og strenger

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Legge til rette for bobiler

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Wi-fi

Hold oss orientert

- Om relevante saker for turistvegen
  - Utbygginger
  - Nye aktører
  - Trusler
  - Mm.

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Send oss gode bilder og videoer!

TILGJENGELIG MATERIELL

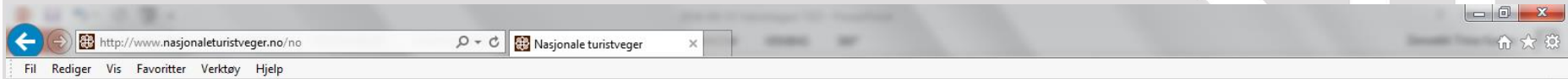

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

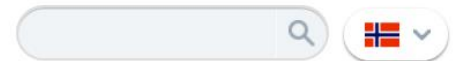
nasjonaleturistveger.no

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

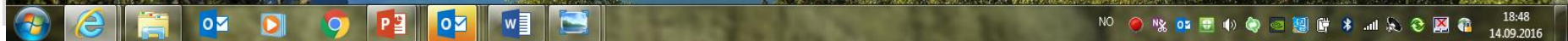
De 18 turistvegene Min reise

Presse Om oss

AURLANDSFJELLET – Shøvegen mellom fjordane

 Aurlandsfjellet

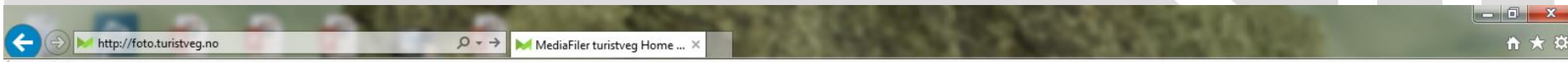

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Egen fotoweb

Fil Rediger Vis Favoritter Verktøy Hjelp

Login

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Home Images Free Photos Keywords Terms of use

All Images

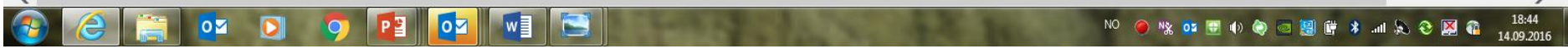
Andøya

Atlantehavsvegen

Aurlandsfjelle

NO 18:44 14.09.2016

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

YouTube

Last opp

Logg på

Nasjonale turistveger Allmannajuvet/ National Tourist Routes in Norway

Nasjonale turistveger

Neste

Automatisk avspilling

Nasjonale turistveger Allmannajuvet, åpningsfilm

Nasjonale turistveger sett 695 ganger NY

3:25

Nasjonale turistveger Bildespill 2016 / National Tourist Routes

Nasjonale turistveger sett 1 724 ganger

12:33

Nasjonale turistveger / National Tourist Routes in

Nasjonale turistveger sett 16 138 ganger

10:14

Peter Zumthor_Zinc Mine Museum_2009_Norway

정다인
sett 207 ganger

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Facebook

https://www.facebook.com/Norwegianscenicroutes/ Norwegian Scenic Routes - ... x

Norwegian Scenic Routes

Trine Startside

Side Innboks 2 Varsler Innsikt Publiseringsverktøy Innstillinger Hjelp

Norwegian Scenic Routes
@Norwegianscenicroutes

Startside

Om

Bilder

Arrangementer

Videoer

Bytt forsidebilde

Likt Følger Del ...

Send melding

Skriv noe ...

Reiseselskap
5,0 ★★★★★

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Instagram

norwegianscenicroutes
Aurlandsfjellet

377 visninger · Likt av saudaferie og marenselvaag

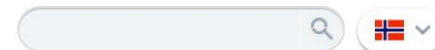
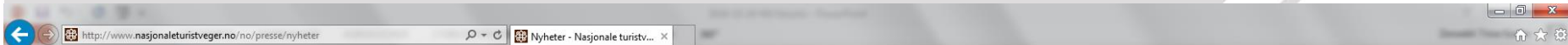
norwegianscenicroutes The Stegastein viewpoint is just 30 meters out from the side of the mountain but

Nyhetsbrev

Nyheter

Bildebank

Turistvegernes særpreget

Oftestilte spørsmål

Pressekontakt

Abonner

Nyheter

14.10.2016

Turistvegsatsingen i Statsbudsjettet

Regjeringen forslår 180 millioner kroner til Nasjonale turistveger i 2017.

Les mer ...

14.10.2016

Vøringsfossen – ny brukonstruksjon på plass

Med sine nærmere 18 tonn og et spenn på 24 meter, er den største stålkonstruksjonen i byggeprosjektets «Fase 1 Fossli» løftet på plass.

Les mer ...

11.10.2016

Atlantehavsvegen - Samarbeid om nytt servicetilbud på Farstadsanden

Nasjonale turistveger

Die Norwegischen Landschaftsrouten | National Tourist Routes in Norway

press

Nasjonale turistveger
National Tourist Routes in Norway

Samarbeid med reiselivet:

Innovasjon Norge

(NFD)

Fjord Norge

Hvitserk

Nord Norsk Reiseliv

DNT

De Historiske Hoteler & Spisesteder

Fjord Tours

HURTIGRUTEN Hurtigruten

NHO Reiseliv

The Travel Designer

Virke

Norwegian Centres of Expertise

NCE Tourism Fjord Norway

NCE Tourism

NAF

Norsk Reiseliv

Norsk Bobilforening

Color Line

Up Norway

Tumlare

Norsk Reiselivsmuseum

Nordeca

Statens vegvesen

*En reise i harmoni med det ytre
landskap og sitt eget indre*

www.nasjonale turistveger.no

 Norwegian Scenic Routes

 Norwegian Scenic Routes

YouTube: Nasjonale turistveger

App: Visit Norway Official Travel Guide

